

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Posam. štev. 1 din.; letna naročnina 20 din., v zamejstvu 40 din. — Poštno-ček. rač. št. 17.785. Oglasi po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Fran Radešček, Kočevje. — Tiska tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

Rabimo slovensko besedo!

Materinščina je naše najdražje, ker nas je tega učila naša ljuba mamica. Njena prva blagodneča beseda je meni in vsakomur, kdor ima kaj srca v prsih, v najdražjem spominu. O draga slovenska beseda, kako si krasna! Ti si naše najlepše, najdražje, kar nam je dal ljubi Stvarnik vsega žitja in bitja! Ti draga nam beseda doniš po naših vaseh, trgih in mestih. Veseli pastirčki po logu, drvarji po gozdu te oznanjujejo. Po vseh slovenskih krajih naše drage Jugoslavije prosto doniš, ker si v svoji domovini! V zamejstvu, v naši solnčni Gorici, v Korotanu, si pastorka! Kako vse lepša, vse zvočnejša si, kakor pa tuj jezik, ki te zapostavlja! Glejte, poltretji milijon nas je Slovencev, pa kar dobra polovica je izven naših državnih meja. In vendar nas družijo skupnost jezika in naša beseda. Naša govorica je sestra besede naših južnih bratov, Srbov in Hrvatov, dá, celo Bolgarov, Rusov, Čehov, Slovakov, Poljakov... Polovica Evrope se brati z našo slovensko besedo. Povsod našo besedo kakor svojo spoštujejo, ker nas vzajemno veže po krvi in rodu. Glejte, ljubi kočevski Slovenci, kako drago in krasno, na daleč odmevajočo, bogato in zvočno materinščino imate! Slovani smo največji narod višjega reda na svetu. Zato bodite ponosni na svojo materinščino, ljubo slovenščino, ljubite jo kot zenico svojega očesa! Povsod govorite po slovensko in ob vsaki priložnosti našo besedo branite; zlasti kadar opravljate dolžnosti, ki jih družba zahteva, ne pozabite na svojo lepo slovenščino!

Učite svoje otroke svojega jezika, z njimi kramljajte po slovensko in ne dajte jim v družbo otrok potujčevavcev! Vedite, da je bodočnost slovanska! Ko bodo vaši otroci možje, bodo že vsi Slovani tesneje povezani med seboj. Zakaj vsaka sila rodi odpor in v slutnji nevarnosti se celo živali združujejo v obrambi. Veliki slovanski zvezi držav pripravljajo pot vprav današnji dogodki. Bili smo veliki, že pred tisoč leti smo bili gospodarji Evrope. Samo ozrite se naokrog, koliko slovanske krvi se pretaka po tujih narodih. Za zgled naj vam bo Kočevsko, kjer je malo takih, ki bi jim predniki ne bili Slovenci.

Toda čas prihaja kot neizprosni sodnik! In ker smo Slovani najzdravejši v bolni Evropi, bomo prej ali slej v vsej svoji moči in veličini. Ne verujte, da je katerikoli tuj narod bolj razvit, bolj omikan! To je vse le zunanji videz, le blesk, ki moti oči, le hrup, da maši naša ušesa. V slovanskem srcu je prava omika. In ko to omiko s svojo zdravo močjo pokažemo svetu v njeni polnosti, bodo strmeli tujci, kako visoko nad njimi je slovanska beseda in njena misel, ki daje polet vsem našim plemenitim dejanjem. Že doslej smo Slovani dali človeštvu neprecenljive zaklade svojega uma.

In ti, dragi kočevski Slovenec, si člen te mogočne slovanske družine. Zato glej, da vcepiš svojemu otroku spoštovanje do materinščine, ki je del velike slovanske jezikovne skupnosti in naše najdražje na svetu. Ne misli, da si osamljen na tej borni kočevski zemlji. Za vsako slovensko dušo, za vsako ped slovenske zemlje, ki jo pridobiš in ohraniš svojemu narodu, ti bo hvaležen ves slovanski stomilijonski živelj. Na tej zemlji si, Slovenec, večina,

pa četudi sam živiš v popolnoma kočevarski vasi. Kako smešno in grdo je, če zatajiš svojo besedo in ne slišiš klica krvi, ki te spominja tvoje matere, tvoje slovenske matere. Še vse grše, še vse žalostnejše je, če se dva rojena Slovence pogovarjata med seboj v tujem jeziku. Dva, kar dva sevtem primeru združita, da drug drugemu pomagata žaliti njiju materi, njiju rod, njiju kri. Znata po slovensko, pa vendar zametujeta svojo govorico in žalita spomin na slovensko mater, na srečno mladost v domači hiši, drag spomin na slovenskega očeta. Oh, kako grd je rod odpadnikov!

Slovenci na Kočevskem, več zavesti, več ponosa, več močnatosti!

Pomnite preroške besede našega velikega pesnika Franceta Prešerna:

Največ sveta otrokom sliši Slave;
tja bomo našli pot, kjer nje sinovi
si prosto volijo vero in postave!

Volivni shod JRZ v Mozlju

Krajevna organizacija JRZ v Mozlju je v nedeljo, dne 6. t. m., imela dobro obiskan shod volivcev pri Moharju.

V dveurnem govoru je predsednik okrajne organizacije JRZ, g. Karel Škulj, temeljito razjasnil zunanji in notranji položaj države in uspehe Stojadinović-Koroščeve vlade.

Uvodoma je pozdravil korajžne in narodnozavedne Mozeljčane, ki so dali sorazmerno največ udeležencev za Slovenski dan v Kočevju. Tega dneva Slovenci ne bomo pozabili; le-ta je izhodišče za nadaljnje narodno delo med kočevskimi Slovenci. To tudi kočevski Nemci dobro vedo. Mislili so, da bodo zaustavili naše čedalje bolj živo delovanje, če izpodnesejo kandidature g. Škulja. „S tem večjo vnebo,“ je nadaljeval govornik, „se bom sedaj lotil javnega dela za svoje zveste kočevske Slovence, če sem sploh kedaj pešal v svoji skrbi za vas. Zato sem tudi danes med vami, četudi nisem vaš kandidat. Ljudska volja preživlja težke dni svojih preizkušenj tudi v svetovni politiki. Tragedija češko-slovaškega naroda je skoraj brez primere v svetovni zgodovini. Stali smo pred novo svetovno vojno. Naši državci, ki ima na krmilu modro vladno, se vojske ni bilo treba bati. Njeno geslo je: z vsemi prijatelji, z nikomer sovražniki.

Dr. Stojadinović je to že naprej videl in svaril Češkoslovaško. Pobotal se je z Italijo, sklenil prijateljstvo z Nemčijo in se z večnim prijateljstvom pobratil z Bolgarijo. Tudi z Madžarsko je ustvaril dobro sosedstvo, kar pa naše vlade ni motilo, da je proti pretiranim zahtevam Madžarov s tiho oboroženo pestjo zagrozila v pravem času, da le-ta ni pobasala cele Podkarpatske Rusije, kakor je želela.

Če vse to presodite, potem vam bo lahko umeti politiko prejšnjih vlad. Pred nastopom vlade Stojadinović-Korošec smo imeli okoli sebe same sovražnike. V Madžarski je bila glasovita Janko Pusta, tudi Italija je čakala le pravi trenutek, da nas napade.

V notranjosti države smo imeli v zaporih 18.000 političnih jetnikov in celo dr. Korošca in njegove najozje sodelavce so pregnali v internacijo. Z veliko skrbjo je vse to gledal dr. Stojadinović in se sporazumel z dr. Korošcem in z dr. Spahom. Glasovite petomajske volitve so zadale Jevtičevi vladi smrtni udarec. In o kresu 1935 je prišla

nova vlada, ki je takoj prinesla veliko olajšanje. Tudi dr. Maček je bil izpuščen iz zapora. Veliko bi bil dosegel za svoj hrvatski narod, ko bi se bil priključil dr. Korošču in vstopil v vladno s poštenim sporazumom. Saj veste, da so bili resni poskusi za resne razgovore. Toda v Mačkovi stranki ni edinstva. Za Mačkove škricice so se oprijeli od kapitalistov do komunistov, od korupcionistov in koritarjev do fašistov in batinašev, torej vsi tisti, ki sami zase v ljudstvu malo ali nič ne pomenijo. Vsa ta tako združena opozicija, in v njej so tudi nekdanji režimovci, je imela priliko, da bi pokazala, kaj zna, pa je sejala zlo in bo 11. decembra tudi žela zlo.

Strahovita finančna kriza, ki je razjedala našo državo, je danes premagana, ker je vlada Sloveniji dala blizu 200 milijonov na razpolago, da morejo denarni zavodi spet nemoteno poslovati. Koliko se je storilo za ceste, vodovode, za šole itd.

Razen nešteti drugih ustanov, je vlada dala kmetskemu ljudstvu tudi Kmetijsko zbornico, da se v njej obravnavajo vse zadeve, ki pospešujejo blagostanje in napredek poljedelstva. Za delavstvo je vlada skrbela, da je uzakonila minimalne mezde in starostno zavarovanje. Vse povsod vidimo napredek v gospodarstvu.

Za slovenstvo je Stojadinović-Koroščeva vlada toliko storila, kakor nobena druga vlada ne doslej. Te volitve so še posebno važne, ker sedanja vlada pripravlja velike spremembe v notranji ureditvi države.

Zato složno na volišče za listo dr. Korošca!

V trdni veri, da se bodo izpolnila zadržila, izgovorjena na Slovenskem dnevu v Kočevju, predlagam te-le resolucije:

1. Kočevski Slovenci zahtevamo večjo vsoto denarja, ki naj služi po Ljudski posojilnici v Kočevju v našo gospodarsko obrambo — da se obdržimo na svoji zemlji, da se dvignemo gospodarsko in pridobimo nove slovenske priseljence.

2. Zapuščene hiše in zemlja naj se ali ukaže obdelati ali odprodati.

3. Slovenski delavec naj se zavaruje pred narodno prenapetim delodajalcem, ki noče v delo sprejeti slovenskega delavca, takemu naj se odvzame koncesija.

4. Naše šole naj se izpopolnijo s slovenskim učiteljstvom.

5. Pomaga naj se zgraditi Prosvetni dom v Kočevju in v Mozlju z izdatno podporo.

6. Na naše prosilce naj se ozira glede služb in prošenj za podporo naši učeči se mladini, da bomo imeli svoje narodno izobraženstvo, ki bo razumelo naše življenje.

7. Za tolmača in glasnika naših želja in potreb bodi Slovenska Straža in njen predsednik g. K. Škulj.

8. Oblasti in korporacije naj posvečajo svojo pozornost nam in dvignejo našo življenjsko in gospodarsko samostojnost, ustanovijo naj se potrebne prosvetne organizacije, tečajni in šole.

9. Železniška proga iz Kočevja naj se podaljša na Vrbovsko, ker to zahtevajo gospodarski in vojni interesi.

10. Našemu glasilu „Kočevski Slovenec“ naj se zagotovi obstanek in tedensko izhajanje.

Slovenski volivci!

Dne 20. t. m., ob 1. uri popoldne, bo volivni shod pri Butini v Moravi. Govori predsednik okr. organizacije JRZ, gosp. K. ŠKULJ. Poskrbite za obilno udeležbo!

janje v sedanji njegovi nezavisni radikalno slovensko-katoliški smeri v jugoslovanskem domoljubnem duhu.

Posebej še pa zahtevamo, da se zgradi cesta Knežja lipa-Spodnji log in da se v Mozelj pošlje slovenski učitelj, ki bo deloval v Prosvetnem društvu in vodil pevski zbor. — Pravila za Prosvetno društvo v Mozlju so že potrjena. V najkrajšem času bomo imeli občni zbor, ko dobimo govornika iz Ljubljane od Prosvetne zveze. Skušali bomo tudi, da si postavimo skromen Prosvetni dom. Saj naša mladina kar kopri po slovenski prosveti.

Vse resolucije so bile soglasno in z navdušenjem sprejete. Že med govorom so zborovalci živahno pritrdjevali, ko pa je govornik končal, se je pokazalo, kako tesna je vez ljubezni med kočevskim ljudstvom in njegovim voditeljem g. svetnikom K. Škuljem.

S krepko domačo besedo se je predsednik mozelske JRZ, g. Kotnik, zahvalil govorniku in vsem iz srca je tolmačil zaupanje in zvestobo stranki JRZ in voditelju kočevskih Slovencev g. svetniku Škulju.

Volišča

in predsedniki volišč v kočevskem okraju.

1. Dolenja vas: Dolenja vas, občinski dom. — Škulj Edvard, šolski upravitelj, Gornje Pirniče.
2. Fara: I. Na Vasi, šola. — Primožič Ivan, šolski upravitelj, D. M. v Polju.
II. Banjaloka, šola. — Pételin Albin, učitelj, referent banske uprave, Ljubljana.
3. Kočevje mesto: Kočevje, Šolska ulica 75. — Dr. Ivan Brelih, sodnik, Ljubljana.
4. Kočevje okolica: I. Stara cerkev, šola. — Dr. Vilko Vujčič, višji pristav poštne ravnateljstva, Ljubljana.
II. Šalka vas, občinska hiša. — Gorše Mirko, profesor, Kočevje.
III. Livold, šola. — Dr. Julij Fellacher, sodnik okrož. sodišča, Ljubljana.
5. Kočevska reka: I. Kočevska reka, šola. — Cepuder Alfonz, sodni starešina, Ribnica.
II. Morava št. 18. — Blenkuš Alojzij, šolski upravitelj, Kočevje.
III. Borovec št. 4, šola. — Dr. Ivan Kralj, sodnik, Ljubljana.
6. Koprivnik: Koprivnik, občinska hiša. — Inkret Bruno, sodnik, Kostanjevica.
7. Loški potok: Loški potok, občinska hiša na Hribu. — Jakše Josip, inšpektor p. t. t. direkcije, Ljubljana.
8. Mozelj: I. Mozelj, šola. — Erjavec Franc, okrajni šolski nadzornik, Ljubljana.
II. Knežja lipa, šola. — Knol Janez, šolski upravitelj, Livold.
9. Ribnica: I. Ribnica, občinska hiša. — Rigler Franc, pisarniški oficial okrožnega sodišča, Ljubljana.
II. Žlebič št. 15 (pri Rokah). — Prijatelj Josip, učitelj, Velike Lašče.
10. Sodražica: I. Sodražica, dvorana posojilnice št. 10. — Lazar Franc, sodnik, Velike Lašče.
II. Gora, šola. — Dr. Benedik Valentin, sodnik okrožnega sodišča, Ljubljana.
11. Stari log: I. Kleč št. 1, gostilna Cepih Ivana. — Dr. Lavrič Janko, odvetnik, Ribnica.
II. Stari log, šola. — Turk Bogomir, sodni pristav, Kočevje.
12. Velike Lašče: I. Velike Lašče, šola. — Dr. Ho Josip, profesor I. drž. realne gimnazije, Ljubljana.
II. Rob, šola. — Kocijan Andrej, profesor, Kočevje.
III. Turjak, šola. — Arko Josip, sodnik, Kočevje.
IV. Sv. Gregor: Gregorski dom. — Čemažar Franc, profesor, Ljubljana.
13. Videm-Dobrepolje: I. Dobrepolje, občinska pisarna. — Čerček Janko, starešina okrajnega sodišča, Velike Lašče.
II. Struge, šola. — Strah Anton, učitelj, Velike Lašče.

Vzgajati narod in se ne ozirati na njegova verska čustva se pravi, zdraviti človeka in ne poznavati njegove bolezni.

Dr. Paja R. Radosavljevič.

Slovenci kočevskega okraja!

Vaša ljubezen in vaša neomajna zvestoba svojemu okrajnemu voditelju, bivšemu nar. poslancu g. Škulju, je vprav zdaj prišla do očitnega izraza. Vprav zaradi te ljubezni vsi do zadnjega na volišče in glasujte za slovensko listo g. dr. Korošca! Vaši glasovi morajo prepričati nemške glasove! Vse, kar slovensko in narodno čuti, bo 11. decembra glasovalo enodušno za listo JRZ!

Dr. Stojadinovič k volitvam

Predsednik vlade in Jug. rad. zaj. je otvoril volilni boj z velikim govorom, čigar odmevi so šli preko državnih meja. Uvodno je orisal splošni položaj Jugoslavije l. 1935. ter nato podal obračun triletnega delovanja svoje vlade. Med drugim je navajal:

„Poglejmo predvsem naše narodno gospodarstvo. Kmečka proizvodnja ni več brez cene. Kmet dobiva polno vrednost za trud svojih pridnih rok. O kmečkih dolgovih sploh nihče več ne govori, ker so zmanjšani za 2700 milij. din., to je za polovico. Na vseh straneh se gradi in dela. Problem brezposelnosti izginja. Državne finance so urejene. Država redno plačuje. Proračuni se zaključujejo z viški, čeprav so davki znižani. Dinar je danes v Evropi ena izmed najboljših stabilnih valut. Kaj šele naj povem o naši zunanji politiki, ki je naši državi povečala ugled v svetu, kot ga nikdar prej ni imela. Danes vsak Jugoslovian s ponosom nosi potni list svoje države. Kot predstavnik Jugoslavije sem v drugih državah bil sprejet s častmi, kot ni bil nikdar noben državnik... Nobena moja argumentacija, nikake moje besede, nobeno književno poročilo ne bi moglo danes bolj pjasniti in pohvaliti zunanje politike Jugoslavije, kakor so to storili dogodki in dejstva, ki so se vrstila v zadnjih mesecih. V notranjosti vlada politična pomiritev in mir. V vseh področjih državne uprave je videti le napredek in uspeh, kot ga nobena vlada v tej državi ni mogla doseči... Zavedamo se, da obstojajo še vprašanja, ki jih moramo rešiti: skrb za malega človeka, za delavca in obrtnika, za siromašnega državljanca brez zemlje, za vojne invalide in prostovoljce. Energično bomo nadaljevali svoje delo, da najdemo pravične rešitve, ki bodo zadovoljile vse njihove opravičene zahteve.“

K imenoslovju

Kako so nastala „pristno nemška“ družinska imena na Kočevskem? To kratko poročilo bi lahko dobilo podnaslov:

„Prepis iz sejnega zapisnika krajevnega šolskega odbora v Koprivniku na Kočevskem.“

Bilo je pred dvema letoma. Neki ugleden domačin, takrat menda tajnik „Kulturbunda“, se je pritožil zaradi nepravilno napisanega družinskega imena svoje hčerke, učenke IV. razreda osnovne šole. Zadevo bi rad uredil upravitelj šole na prijateljski način, zato jo je spravil pred krajevni šolski odbor.

Med člani krajevnega šolskega odbora je sedelo nekaj res pristnih Kočevarjev. Tem je bilo stavljeno vprašanje, če je bil zaupanja vreden človek upravitelj koprivniške šole v predvojnih in medvojnih letih?

„Ljubili in spoštovali smo ga, kakor svojega očeta!“ so odgovorili navzoči gg. odborniki — kakor rečeno res pristni Kočevarji — skoraj zborna. Predsednik je moral pristati na to, da se malce oddaljimo od predmeta, gospode je namreč prevzela vnema, hvalili so svojega rajnega nadučitelja na vse pretege kot človeka, kot prijatelja, kot dobrega Nemca.

Ko je navdušenje malce poglelo, je pokazal upravitelj uradne kataloge in vprašal, če poznajo pisavo. Vsi so pritrdili in priznali, da je to pisava od toliko priljubljenega in spoštovanega šolskega upravitelja.

V čast in priznanje bodi povedano rajnkemu šolskemu upravitelju, g. Lukanu (tako mu je bilo ime!), da je pri vpisih v uradne knjige dolga leta strogo ločil Kočevjarje od Slovencev. Slovenska družinska imena je napisal z našim, imena že takrat kočevarskih otrok pa — z nemškim pravopisom. Njegovi uradni spisi so povsem zanesljivi dokumenti za narodnostne prilike, kakršne so bile pred 40 leti.

V uradnih knjigah — po izjavi pristnih Kočevarjev — nemškemu življu vedno naklonjenega (danes pravijo, da pristnega Nemca) nadučitelja je bilo družinsko ime očeta stranke, ki se je sedaj pritoževala zaradi nepravilno napisanega družinskega imena — napisano s slovenskim pravopisom. To je dokaz, da je bila družina še pred 40 leti naša: slovenska! Kakor bomba je učinkovalo to odkritje, toda gospoda se je hitro našla. Gospod, Kočevar, s častljivo sivo brado, drugače pošten in spoštovanja vreden človek, je izjavil:

„To je še takrat bilo napisano, ko gospod Lukan še ni bil dober Nemec.“ Gospoda Lukana so zatajili njegovi nekaj minut prej še navdušeni oboževalci.

Ko sem bral poročilo o „grehih“ hrvaških uradnikov, ki so baje slovenčili pristna kočevarska imena, sem se nehote spomnil tega dogodka in gledal pred seboj očeta teh in podobnih zablod. Mož je za svojo osebo prepričan, da ima prav. Blagor mu! Tudi v našem primeru je dolžil slovenskega uradnika, da pači pristna kočevarska imena, dejansko pa je grešnik na nasprotni strani. Ne Slovenec, drugi so grešili — gospodje, ki vedo, da smo pisali nekoč „Činki“ (pod Pohorjem pravijo majhnim — činki) — iz Činkija je naredil po kočevarski sodbi še ne „dober Nemec“ ime „Činki“, sin Činki-ja pa hoče biti danes „Tschinkel“.

Julij Kovač.

Poročajo

Mozelj. Že dolgo ni bilo glasu iz našega kraja, ne mislite pa, da smo se izneverili svojemu zvestemu „Koč. Slovenceu“. Med nami ni bilo Slovenca, ki bi bil količkaj dvomil, kdo bo kandidat za kočevski okraj. Zato smo bili tem huje razočarani, ko smo zvedeli, da so pomembenski spletkarji uspeli ovreči kandidaturu našega voditelja g. svetnika Škulja. Razburjenje je bilo veliko. Šele g. svetnik, ki je v nedeljo prišel med nas, nas je potolažil, ko je s svojim milim in odločnim govorom, ki nam je šel vsem do srca in izvabil solze v oči, poudaril, da nam ostane zvest kakor smo mi njemu zvesti. Krepko nas je pozval, naj gremo vsi na volišče in naj oddamo svoje glasove za listo g. dr. Korošca. — Tudi pri nas se dobijo Slovenci, ki se ne zavedajo svoje narodnosti. Res je, da smo pri nas Slovenci gospodarsko šibkejši in marsikdo se na ta način tudi izgovarja, ker se sramuje svojega milega jezika. Kdor je pravi Slovenec in pravi Jugoslovian ter človek na mestu, ga spoštuje vsak človek. — Na naši občini imamo za službo zelo „vnetega“ slugo, razglasi namreč le tisto, kar on hoče. Nedavno je izdalo okrajno načelstvo odlok, da se odstranijo s trgovin in lokalov nemški napis. Občinski tajnik, dasi je Nemec, je slugi naročil, da razglasi to pred cerkvijo, toda gospod sluga je to kar odklonil, vestno pa vrši dolžnost agitatorja med ponemčenci v tujem duhu. — Kmečki fant.

Mozelj. Po lepo uspelem volivnem shodu si je g. svetnik Škulj na ljubeznivo povabilo gđc. učiteljice in v družbi tečajnice ogledal gospodinjski tečaj, ki zdaj opravlja svoje važno poslanstvo v Mozlju. Ga. voditeljica Zalokarjeva je zbolela ter je zdaj samo ena učna moč za vse predmete, ker banska uprava ne more poslati nadomestne moči. Tudi je tečaj v hudi stiski, ker so dekleta revna in ne morejo kriti vseh stroškov. G. svetnik Škulj se je zelo pohvalno izrazil o tečaju in obljubil, da se bo zavzel za podporo, da bo pokrit primanjkljaj, ki je neizogiben. Dekleta tečajnice so zelo hvaležne g. Škulju in banski upravi, ki je priredila ta tečaj, zlasti pa so dolžne zahvaliti učnemu osebju, ki se toliko prizadeva z dekleti. — Ob rojstvu našega kralja Petra II. je bila sredi vasi vsajena lipa in občina jo je vzela v svoje varstvo. Kmalu nato ji je nekdo odlomil vrh, pa je lipa pognala nov vrh. Občina je napravila potem gosto ograjo, ki pa se je zdaj močno

nagnila in prvi sneg bo polomil ograjo in lipo. Zato pozivamo županstvo, da ograjo popravi in lipo dobro zavaruje, kar je njena dolžnost.

Draga pri L. potoku. Nedavno nas je zapustil g. Rozman Ivan, vodja orož. postaje v Dragi, ki je bil premeščen v Srbske Moravice. V svojem dolgoletnem službovanju v Dragi, je zelo vestno opravljal naporno službo in se je vedno izkazal kot odločen Slovenec in Jugoslovan. — Tudi v naši občini zapažamo rahlo predvolivno „nervozo“. Kako se bodo naši drugojezični soobčani odločili, se ne brigamo. Vemo le, da bodo vsi zavedni Slovenci oddali svoj glas dr. Stojadinoviču. Kdor hoče sebi in svojemu narodu dobro, ni treba, da sedaj še pomišlja; odloči naj se za tisto stranko, ki lahko pokaže pozitivne uspehe, kakršnih do sedaj še ni pokazala nobena druga stranka. Ta stranka uspešnega dela je JRZ! Da bo 11. decembra zmaga kar najsijajnejša, zato ji oddajte vsi svoje glasove!

Sp. Vecenbah. Zadnjič sem razpravljaval o vprašanju, zakaj smo Slovenci majhen narod. Ker ste pa že Vi, g. urednik, sprožili tudi vprašanje odpadništva, naj k temu dodam nekaj svojih misli. Da je tako imenovano nemštvo na Kočevskem prepojeno z najmanj 98% slovenske krvi, tega niti Nemci ne morejo oporekati. In vendar si na vse kriplje prizadevajo, da nadaljujejo s ponemčevanjem Slovencev. Pozabiti pač ne morejo, kako so v prah teptali slovenskega človeka, če se je drznil biti Slovenec za časa Avstrije! Saj se niti misliti ni smelo po slovensko. Pomislimo samo na kaplana Kopitarja! V dvajsetih letih Jugoslavije je slovenstvo na Kočevskem močno napredovalo. Odtod jeza ponemčencev, ki si ne morejo zamisliti, da bi Slovenci na Kočevskem sploh smeli kaj zahtevati, ali pa celo naseljevati se na tem ozemlju, če se ne zapišejo z vso dušo — Kočevarjem. Kolikor je na Kočevskem še nemškega gospodovalnega duha, toliko je še tudi odpadnikov, ki jim je še v krvi strah od — nasilja nekdanje Avstrije. Kdor se je že pokočevaril, ga ne bo več možno spreobrniti. Na mlajši rod pa zelo vpliva okolje. Kjer prevladuje slovenska misel, raste tudi pogum med Slovenci in izginja odpadništvo. Slovenci pa bi morali povsod neustrašeno pokazati, da so slovenskega rodu in trdne jugoslovanske državne zavesti. Kočevarji morejo ustrahovati samo strahopetce. Nikar se ne boj, češ imam nemškega gospodarja! Nihče ti ne bo dal kaj zastoj. Ti daš njemu delo, on tebi kruh; do tvoje slovenske duše nima noben gospodar pravice! Dobrega delavca vsak obrajta, tem bolj pa pogumnega delavca. Mevž, ki se slinijo gospodarju, tudi Nemeč ne spoštuje. Če prezirajo tvoje otroke, ker so Slovenci, nauči te svoje otroke, da bodo ponosni na svojega neustrašenega narodnozavednega očeta, in naj že iz spoštovanja do očeta in matere nikoli brez potrebe ne govore drugače kakor po slovensko. Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti! Ne dajmo se ustrahovati od nikogar. Pravi Nemeč mi je potrdil, da vsak svoje ljubi. Tudi Hitler hoče imeti čiste Nemce! Zato bi bila dolžnost Nemcev, da vsakega, ki odpade od slovenstva, napodijo iz svojih vrst. Ponemčenci seveda tega ne bodo storili, ker bi same sebe tolkli po zobeh. In to je pomenljiv dokaz, kako malo Nemcev je med nami. — Mnogo bolj kakor nemščina pa zavaja Slovence k odpadništvu krošnjarstvo v zamejstvu, odkoder prihajajo agitatorji, ki so prepolni hvale za vse, kar nam je tuje. In vendar je krošnjarstvo na Kočevskem za mnoge poglavitni vir dohodkov. Saj je ponekod več otrok kakor njiv! Dobro je o tem napisal g. Fran Erjavec v „Domoljubu“. Slovenija se mora industrializirati, da bi kmeti mogli vnovečiti svoje pridelke. Toda delavske plače naj bodo take, da bodo imele kupno moč. Cene nekaterim predmetom dosega ameriško valuto, n. pr. tobak, sol, sladkor, petrolej, vžigalice itd. Da je sladkor tako drag, je to na kvar narodu in državi. Saj je sladkor najvažnejše hranivo za doraščajoče hranilce in vzdrževalce države in naroda. Cenejši sladkor bi povečal potrošnjo in država pri tem ne bi nič izgubila. Z visoko ceno sladkorja se samo pospešuje jetika in smrtnost! Neka trvdka prodaja svoje izdelke po nizki ceni, pa vendar zida palače in še svojim delničarjem daje velike dobičke. Vidite, take in enake zadeve so, ki pospešujejo odpadništvo od naroda in tudi od države. Le zadovoljni državljani bodo

zvesti domovini in narodu! Zato tudi budo občutimo, da g. Škulj ne bo več poslanec, ki najbolj pozna naše težke razmere. Vendar pa bomo volili listo g. dr. Korošca.

Stara cerkev. Dekleta v Mozlju, ki tam obiskujejo gospodinjski tečaj, so tudi našim ženskam vzbudile željo, da se tak tečaj preseli tudi v Staro cerkev. Prosimo za pojasnila. — Napotke za prireditev takega tečaja smo priobčili v 3. številki našega lista, vsa nadaljnja pojasnila pa vam rade volje da Slovenska Straža v Kočevju. Kar začnete zbirati priglase in jih izročite Slovenski Straži v Kočevju.

Duhovno berilo

Danes, na koncu cerkvenega leta, in prihodnjo nedeljo, na njega začetku, nam kliče Cerkev v spomin sodbo. S tem hoče reči, da imejmo sodbo zmerom pred očmi.

Kakor hitro bomo namreč v smrti izdihnili dušo, bomo že tudi sojeni in obsojeni, da stojimo pri poslednji sodbi na desni ali na levi Sodnikovi. O usodepolna ta poslednja sodba! Ko ne bodo veljala nič več vsa ona svobodomiselnina in moderna gesta, s katerimi si ljudje tukaj tolažijo vest, z grehom obloženo, opravičujejo strast, po grehu hlepečo... Ko ne bo veljalo nič, kar zdaj na svetu velja vse, in bo veljalo vse, kar zdaj na svetu ne velja nič! Sem bil bogat kakor Krez — ne bo veljalo nič. Sem bil lep kakor Apolon — ne bo veljalo nič. Sem bil mogočen kakor Napoleon — ne bo veljalo nič. Sem bil češčen kakor bog — ne bo veljalo nič... Kaj bo veljalo? Sem bil veren in pokoren božjim in cerkvenim zapovedim — to bo veljalo. Sem živel čisto v zakonu in izven njega — to bo veljalo. Sem ljubil molitev, sv. mašo, sv. zakramente — to bo veljalo. Sem bil potrpežljiv v trpljenju in usmiljen s trpečimi — to bo veljalo... Ah, in brez ozirov, brez ovinkov, brez odlašanja bo padla sodba — kratka, stroga, pravična, nepreklicna, veljavna za vso večnost...

Predragi! Eden modernih mož in pesnikov je zaklical na smrtni postelji: Dajte mi velikih misli. Zahotelo se mu je velikih misli na zadnjo uro, potem ko je izprevidel, da je imel celo življenje pravzaprav le majhne misli, ker je bil pozabil Boga in svojo dušo. Prijatelji! Kristjani! Misel na sodbo je prav gotovo velika misel. Pa ne da bi jo klicali in želeli še-le ob smrtni uri! Zdaj, v življenju, jo premišljajmo! Amen. Po dr. M. Opekli.

Iz Hrvatske. Z veseljem prebiram v „Kočevskega Slovenca“, ki me spominja domovine. Kako vse drugače je pri nas! Tukaj so razmere take, da se po pravici bojimo 11. decembra. Že zdaj so državnemu poverjeniku razbili vsa okna in mu grozijo, da ga bodo ubili. Ob navalu demonstrantov je streljal iz revolverja. Zdaj ga vedno spremljajo detektivi. Otroci več ne puščam samih na ulico. Seveda delajo vse te neredne komunisti pod Mačkovim plaščem, voditelji komunistov so pa tukajšnji Judje. Žalostno je tudi, da je izobraženstvo povečini ali povsem brezbrizno, ali pa daje potuho komunistom. Celo med šolsko mladino se ta strup prasto širi. Če je kdo izključen, že najde pot, da se vrne v šolo. Vsako leto je na gimnaziji kaka zarota, in profesorji, v strahu za svojo kožo, molče in se ne brigajo. Slovence, četudi so se „pohrvatili“ ali „posrbili“ ali „pojugo-slovenili“, imajo na piki. Smo v stalni življenjski nevarnosti. Saj nikoli ne veš, s kom občuješ, ker vsak svojo barvo skriva. — „Koč. Slovenec“ — kakor vidim — je tudi med kladi-vom in nakovalom. Toda načela so čista, domača, ki mu utirajo jasno pot tudi med drugače usmerjene. Seveda, majhne duše mu bodo nasprotovale, pa naj se obrne kakorkoli. Naprej, preko malot, za pravice kočevskih Slovencev!

Pišejo

O volitvah piše „Kočevjeer Zeitung“ tole: „V Belgradu so se pod predsedstvom senatorja dr. Grassla zbrali številni vodilni zastopniki zdaj končno zedinjenih nemških narodnih skupin, da se dogovore glede bližnjih volitev... Kraljevska

vlada se bo zavzela za življenjske pravice naše nemške narodne skupine. Glede na to se je sprejel enodušno tale sklep: ... dne 11. decembra bomo šli strnjeno na volišča in oddali svoje glasove neglede na posamezne upravičene pomisleke za listo ministrskega predsednika dr. Stojadinoviča. Pri tem pa je brez pomena ali je kandidat pripadnik državnega naroda ali nemške narodne skupine, vendar se zanesljivo pričakuje, da se bodo v sorazmerno maloštevilnih okrajih z močnim nemškim prebivalstvom dopustili le taki kandidati, ki jih bo nemška narodna skupina mogla šteti za svoje zastopnike. Hkrati zanesljivo pričakujemo, da bo s svojo preizkušeno državniško uvidevnostjo g. ministr. predsednik Stojadinović imel razumevanje za življenjske potrebe nemške narodne skupine.“ — Dne 6. t. m. se je zbralo pod predsedstvom dr. Hansa Arkota v Kočevju kakih 60 zaupnikov, ki so se enodušno pridružili gornjemu sklepu. — Za danes se vzdržujemo vsakega komentarja. Spricho vsega tega je zdaj očitno, kako žalostno vlogo so te dni igrali nekateri Slovenci in kako svetel je narodni ščit g. K. Škulja. Dodamo naj le še, kako točne so bile naše informacije. Zato s tem večjim poudarkom pozivamo slovenske volivce, da brezpogojno gredo 11. decembra vsi na volišče in oddajo svoje glasove za slovensko listo dr. Antona Korošca!

Belgrajska „Samouprava“, glavni organ JRZ, piše: „Pravi demokratje prepuščajo ljudstvu, da si samo določi kandidata. Tako se omogoči, da se izvoli za poslanca tisti, ki ga ljudstvo želi in ki najbolj pozna razmere in potrebe kraja.“

Nemci v Jugoslaviji so sklenili, da bodo strnjeno volili vladno kandidatno listo; tako poroča romunski nemški list „Süd-Ost“. Tudi novosadski „D. Volksblatt“ in belgrajska „Deutsche Presse“ sta poročala, da so bili zastopniki vseh nemških skupin v Jugoslaviji pri odločitvah osebnosti v Belgradu glede dogovora za volitve v narodno skupščino. Kočevska Nemce sta zastopala g. dr. Arko in g. Kresse.

Na smrt so v Berlinu obsodili nekega Zappe, ki je pred 29. septembrom vohunil v Nemčiji v korist Češkoslovaške. — „Süd-Ost“.

„Ludova Politika“ v Bratislavi je prenehala izhajati, ker je bila glasnik slovaškega dela čsl. ljudske stranke, ki se je združila s Hlinkovo slovaško ljudsko stranko. V zadnji, poslovilni številki je posl. K. Sidor napisal članek, v katerem pravi: „Tisočletna Slovaška — to je Slovaška sužnjev; dvajsetletna Slovaška — to je Slovaška najemnikov; Slovaška po 6. oktobru — to je Slovaška svobodnih lastnikov slovaške domovine. Odgovorni smo samo Bogu in sebi!“

Glasnik JRZ za savsko banovino piše, da vlada dr. Stojadinoviča noče niti fašizma niti komunizma, temveč gre njeno stremljenje za tem, da ustvari nekaj, kar bo čisto ustrezalo našim razmeram in kar bo najbolj omogočilo napredek Jugoslavije!

Slovenstvo. Naša ljudska šola mora biti popolnoma slovenska. Ponosni in zavedni Slovenci, bodo prav tako ponosni in zavedni državljani Jugoslavije. Šolske knjige morajo biti v slovenskem duhu, a učitelj mora biti dosleden propovednik tega duha in vzgoje, na kateri sloni vsa ljubezen do domovine. Danes je konec bajke, da so tisti ljudje „separatisti“, ki grade močno Jugoslavijo na močne Slovence, Srbe in Hrvate. Vsi predpisi in vsa ljudska volja je bob ob steno, če učitelj v mladih srcih — morda skrivaj — mori, kar bi moral negovati. Učitelj je tisti, ki daje postavi in narodni volji mešo in kri. — „Orač“.

Novice

Katehet g. Alojzij Plantarič se poslavlja iz Kočevja. Žal nam je, da nas zapušča. Za danes mu kličemo: Bog mu obilno povrne vse dobrote! Več v prihodnji številki.

Deset let se v tem mesecu navršuje, odkar v novoustanovljeni župniji sv. Cirila in Metoda pri Sv. Krištofu v Ljubljani župnikuje g. p. Kazimir Zakrajšek. Znan je tudi kočevskim Slovincem, ki imajo med slovenskimi izseljenci lep odstotek svojih rojakov. G. p. Zakrajšek je namreč že lepo vrsto let voditelj izseljenske

družbe sv. Rafaela in je bil sam celih 22 let duhovni voditelj med Slovenci v Ameriki. Je naš naročnik in se trudi, da tudi med ameriški Slovenci najde razumevanje za slovenski živelj na Kočevskem in naročnikom in podpornikom za „Koč. Slovenca“. S svojim vztrajnim delom si je pridobil veliko zaslug in Bog mu bodi plačnik! K jubileju mu tudi mi prisrčno čestitamo!

Požar v trboveljskih rudnikih je 4. t. m. zajel kop na Savskem polju. Izvrstni organizaciji gasilske službe in požrtvovalnosti rudarjev se je zahvaliti, da ni bilo človeških žrtev. Škoda znaša nekaj stotisočakov. — Dne 9. t. m. je rudniška lokomotiva do smrti zmečkala Martina Želka.

Ukrajinci v Poljski zahtevajo ustanovitev Velike Ukrajine. V Lwowu in Przemyslu je prišlo do bojov s Poljaki. Na obeh straneh je bilo mnogo ranjenih. Veliko število Ukrajincev je policija zaprla. — Nerazumevanje Poljske za slovansko svobodo se ji bo še utepalo!

Konj v trgovini. Vajencu mesarja g. Brinskele se je splašil konj, zlomil oje in s kosom ojesa in vago je pridrvel kar v trgovino g. Herbata. Menda niso bili veseli takega nenavadnega odjemalca.

Nemčija bo na progi Monakovo-Celovec napravila dva 7 do 8 km dolga predora, da skrajša pot na Jadransko morje.

V Sovjetski Rusiji so v zadnjih devetih mesecih umorili 238 pravoslavnih duhovnikov. V Krasnojarsku so porušili škofijsko cerkev, na njenem mestu pa bodo postavili palačo brezbožnikov. — Kadar dozori do takega obsega, ni več daleč konec strahovlade.

Velik požar v Laporjah pri Turjaku je 7. t. m. popoldne napravil ogromno škodo. Od devetih hiš je ostala samo ena nedotaknjena. Žena posestnika Zrnca se je hudo opekla in so jo odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Občina je uvedla pomožno akcijo za hudo prizadete Laporčane.

1200—1300 kanonov največjega kalibra so Nemci demontirali s sudetske meje in jih prepeljali na Siegfriedovo črto.

Neki judovski izseljenec je nevarno ranil z dvema revolverskima streloma tajnika nemškega veleposlaništva v Parizu. Atentat je izvršil, da se maščuje za preganjanje svojih osiromašenih staršev. Ranjeni tajnik je kljub skrbni zdravniški negi umrl.

Dr. Ante Trumbić, prvi jugoslovanski zunanji minister in zastopnik na mirovnih konferencah v Parizu in v pogajanjih z Italijo, je resno obolel. Pretekli teden je bilo njegovo stanje smrtno nevarno, zdaj se je pa izboljšalo in zdravniki upajo, da bo okreval.

Nemška univerza v Pragi se bo preselila na sudetsko ozemlje. Praška vlada pa je dovolila, da smejo absolvirani dijaki položiti še svoje izpite v Pragi. Nemški konzul v Pragi je naročil rektoratu univerze, da napravi natančen inventar o vseh predmetih, ki so last univerze.

Dosedaj je pribežalo na Češko s sudetskega ozemlja 200.000 ljudi. Od teh je okoli 3000 funkcionarjev raznih nemških kulturnih in gospodarskih organizacij. Za te se bo angleški odbor za begunce zlasti potrudil, da jim najde mesta v angleških kolonijah. Judov je pribežalo s sudetskega ozemlja 12.000.

V Romuniji je uveden korporativni sistem ter je Romunija stopila v krog totalitarnih držav. Odslej bo v Romuniji dopuščena le ena politična stranka. Izpremembo romunske državne uprave v smislu novega totalitarnega režima izvede pravosodni minister Diamandi po navodilih romunskega kralja.

Slovenski duhovniki v dekaniji Kočevje, ki seveda ne berejo „Kočevarice“, ne vedo za pastoralne konference. Ker „Kočevjeer Zeitung“ ni ne cerkveni ne uradni list, naj se tak način sklicavanja konference ali opusti, ali pa se naj tudi v „Kočevskem Slovencu“ objavi čas in kraj pastoralnih konferenc.

Ataturk Kemal paša, voditelj Turkov in predsednik republike Turčije je te dni umrl. Kot njegov naslednik je zdaj bivši ministrski predsednik, general Izmet Ineni. Ker je Turčija v prijateljstvu z našo državo, vse jugoslovansko časopisje posveča tople članke pokojniku, ki je prerodil svojo državo z evropsko omiko.

Gospodinjski tečaj, ki se bo končal v Mozlju 16. t. m., se bo vršil nato v Kočevju. Dekleta in mlade gospodinjice naj se že zdaj prijavijo pri Slovenski Straži, ali pa pri Prosvetnem društvu v Kočevju, kjer bodo dobile vsa potrebna pojasnila. Priglasite se! Stroški so zmogljivi za vsak žep, koristi od tečaja pa so velike.

Iz uprave. Ponovno prosimo vse zamudnike, naj naročnino in podporo nakažejo. Prihodnje številke bomo tiskali le toliko, kolikor je resnih naročnikov. Vsem pa, ki so naročnino poravnali, zlasti pa podpornikom tisočeri Bog plačaj!

Ljubljanski radio je nedavno proslavil svojo prvo desetletnico. Kako ogromen kulturni pomen ima radio za vse omikane narode! V naše kočevske vasi, kjer prebivajo osamljene slovenske družine, ki niti v cerkvi ne slišijo vsake nedelje slovenske besede, bi bil radio neizmerno velika dobrota. Bil bi vez med celoto naroda in njegovimi deli in delci. Koliko bi jim dal veselja, smeja, pouka in — in narodne zavesti! Zato prosvetna društva v vse vočje kraje na Kočevskem in kulturna ognjišča z radijskim aparatom!

Belgrad je letos dobil 400 novih stavb. Zdaj ima prestolnica 7300 novih stavb s 25.000 stanovani. Samo v te nove stavbe se lahko vseli 125.000 ljudi.

Božidar Jakac je otvoril ob 20 letnici svojega umetniškega delovanja v Jakopičevem paviljonu v nedeljo razstavo svojih del. K otvoritvi se je zbral velik krog čestilcev Jakčeve umetnosti. Toplo priporočamo obisk razstave.

Razglednik

Kdor z malim ni zadovoljen... Po vseh mestih Francije ima neka tovarna čokolade avtomate, ki v njih prodaja svoje izdelke. Imela pa je spor z davkarjo. Po dolgotrajnih razpravah je bila tovarna obsojena na plačilo štirih milijonov frankov. Tovarna je v štirih tovornih avtomobilih pripeljala v vsakem za milijon desetcentimskih novcev v vrečah. Davkarja se je branila sprejeti toliko drobiža. Ko pa je zastopnik tovarne zahteval, naj mu to pismo potrdijo, se je davkarja vdala in drobiž sprejela.

Na Kitajskem je 40.000 oseb, ki trdijo, da so neposredni potomci Konfucijevi. Le-ta je namreč bil ustanovitelj poganske vere na Kitajskem.

Strela je na paši, blizu neke francoske vasi, udarila v čredo ovac in pobila vse črne, belim pa se ni nič zgodilo. S tem dogodkom si zdaj belijo glave učenjaki.

Grob neznanke žene pripravljajo na Madžarskem, da se oddolžijo rodečim ženskam za njihovo trpljenje na fronti ploditve človeštva. Vsekakor hvale in posnemanja vredno, če hočemo resno povečati število zibelk!

Sedem milijard premoženja v Sudetih je bilo v judovskih rokah.

Volivni kandidat Leo Freussen v Antwerpnu na Belgijskem je vso agitacijo opravil sam brez vseh stroškov in brez vsake stranke kar na kolesu. In glej, bil je izvoljen kar v šestih mestnih okrajih za mestnega svetovalca.

Okostje mamuta, pošastne predpotopne živali, so izkopali v vasi Saint Pierre, blizu obale Rhône, v Franciji. Zob je dolg samo — 2 metra 35 cm.

Gospodarske vesti

Jugoslovanski bombaž. Neki belgijski list je Jugoslavijo označil za srečno zemljo, ki je v najhujših viharjih imela modrega krmarja v Stojadinović-Koroščevi vladi, da se je varno zasidrala v pristanišču miru in gospodarskega napredka. Vse se giblje, vse dela in vedno nova gospodarska področja in možnosti za zaslužek se pojavljajo. Tako se je zdaj začel gojiti bombaž tudi v Bački. Ta bombaž je kakovostno veliko boljši od ameriškega.

Žabje usnje za — čevlje. Neki učenjak — seveda Američan — je dognal, da se tudi žabja koža da strojiti v usnje za čevlje in druge usnjene predmete.

Letošnji pridelek domačega riža je tudi kakovosti izredno dober. Samo v Kočanih v Srbiji so zasejali čez 2000 ha polja z rižem. Na enem hektarju se je pridelalo 2500 kg riža.

Sadja se je letos v mesecu oktobru izvozilo iz naše države 2337 vagonov. Samo v Mariboru naložijo dnevno 25 do 30 vagonov svežega sadja, zlasti jabolk, ki gre izključno v Nemčijo. Iz Slovenije bomo izvozili letos kakih 700 vagonov jabolk. Največ sadja je seveda na Štajerskem, kjer je bila letina letos zelo obilna. Ceni se, da bo Slovenija samo pri sadju zaslužila kakih 25 milijonov dinarjev.

Kmečki dolgovi. Privilegirana agrarna banka, ki vrši likvidacijo kmečkih dolgov, je do 30. septembra t. l. prevzela 106.347 dolžnikov od 1064 denarnih zavodov. Na področju podružnice PAB v Ljubljani je prevzela 8870 dolžnikov od 166 denarnih zavodov. Do konca septembra so kmetje dolžniki plačali na anuitetah 212,2 milijonov din, in sicer do konca l. 1937 143,5 milijonov, v teku l. 1938. pa 69,8 milijonov.

Mimogrede

V bolnišnico pride kmetica obiskat svojega moža pa sreča na stopnicah zdravnika in ga vpraša:

„No, kako je z mojim možem?“
 „Bodite pripravljeni; ves trud je zastonj.“
 „Oh, to je pa lepo od vas; zelo sem vam hvaležna...“

Gospod: „Moja denarnica!“ — Žepar: „Gotovo ste jo izgubili.“ — Gospod: „Kako to veste?“ — Žepar: „Ker sem jo že tudi jaz iskal...“

Slovenski fant

iz poštene krščanske kmečke hiše, z najboljšimi priporočili, bi se rad izučil v trgovini katerekoli stroke. Naslov pod „Vajenec“ v upravi „Koč. Slovenca“.

Kupim suhe hrastove doge

od 95—110 cm vsako množino. Prosim pismene ponudbe z navedbo cena, takoj. Zajc Vinko, sodar v Kočevju 97.

Ljudska posojilnica v Kočevju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje,
daje posojila proti zastavi ali poroštvo.

Za varnost jamči neomejeno poroštvo njenih članov in lastno premoženje.

Zveza lesnih domačih obrti

r. z. z. o. z.

trgovski oddelek v Sodražici

Prodaja na debelo in na drobno vse vrste lesnih izdelkov za gospodarstvo in gospodinjstvo kot tudi razne igrače.

Cenik na razpolago.
Cene zmerne in solidne.